

Bert met zijn antirollator en maatje Sprits. Op de foto onder (1994) speelt hij met Bella, dochter van Sprits. Foto's Michiel Hegener

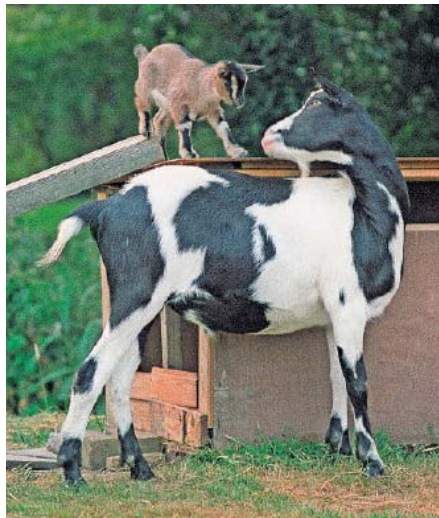
De laatste benen van Bert

Bert acteerde in 1996 voor het eerst op de Achterpagina. Hij haalde de krant nog een keer in 2001 tijdens de uitbraak van mond-en-klauwzeer toen hij ternauwernood aan executie ontkwam. Maar ook het leven van een oude bok raakt eens op.

Door MICHIEL HEGENER

Het is niet leuk om te melden maar een feit is het wel: lezers met een hoogbejaarde bok worden in deze krant slecht bediend. Terwijl er toch genoeg vragen, antwoorden en wetenswaardigheden zijn om lange stukken mee te vullen. Dit stuk gaat over Bert (16) die al twee keer de Achterpagina haalde. Op 12 februari 1996 toen enkele van zijn weilandgenoten ontdekten dat ook geiten over ijs kunnen lopen. En op 26 maart 2001, tijdens de MKZ-crisis, toen Bert en zijn vrienden ternauwernood ontsnapten aan executie en verdelging. Twee van mijn vijf geiten snorrdeten een beetje, wat kon wijzen op MKZ. Gelukkig oordeelden de in blauwe, bacildichte pakken gehulde bezoekers van de Rijksdienst voor de Keuring van Vee en Vlees dat het *waarschijnlijk* verkoudheid was.

Berts verhaal begint met Sprits die in augustus 1991 door de Haagse dierenambulance, mijn burens, uit de binnenstad werd opgevoerd, vermoedelijk na een geslaagde ontsnapping uit een slagerij. Want wat doet een geitje van zes weken anders alleen tussen druk verkeer? Ik stelde voor haar tijdelijk onder te brengen in het lege weiland achter mijn huis. Een jaar en talloze ontsnappingen later (ze sprong over een manshoop hek door halverwege

een tussenlanding te maken en zich weer af te zetten) was het duidelijk tijd voor gezelschap. In juli 1992 kocht ik voor 60 gulden Bert, toen twee maanden. Na een jaar was Bert 1,90 meter als hij rechtop stond, met de voorhoeven tegen een boom of tegen mij.

In menselijke termen zijn Bert en Sprits nu een jaar of 85. Terwijl Sprits zich glorieus herstelde van de winter en rondbanjert in een glanzende zomervacht heeft Bert grote problemen met verharren. Het recept voor de winter: veel hooi in een dichte stal en, stelde de veearts voor, een bodywarmer zoals menige hond op wintersport draagt. Maar hij is ook slecht ter poot. Grazen doet hij nu liefst liggend. Zodra alles binnen zijn bereik is gemillimeterd, verheft hij zich half op zijn voorpoten, draait een kwartslag rond een denkbeeldige as van zijn staart naar het mid-

delpunt van de aarde, en graast verder. Na twee of drie kwartslagen zitten zijn achterpoten suboptimaal om op te staan en het oorzakelijk verband ontgaat hem.

Soms staat hij pas na de tweede of derde poging. Eerst die lange achterpoten strekken, dan goed nadenken, dan steunen op de polsen (die net knieën lijken) en dan helemaal. Als een poging niet lukt, valt hij terug en rolt dan soms zijwaarts door tot hij geheel op zijn flank ligt. Vanuit die positie komt hij vaak niet meer in de hoeven, die dan machteloos in de lucht maaien. Na een hoosbui zou hij kunnen bezwijken aan onderkoeling.

Veel controleren en hem zo nodig een duwtje geven is tijdelijk mogelijk omdat ik toevallig veel thuis ben dezer weken. Opsluiten in de stal kan, temeer daar hij daar niet draait en dus altijd kan opstaan. Maar misschien was er voor het weiland toch een oplossing, dacht ik, een soort bokkenrollator of eigenlijk een antirollator zodat hij niet meer op zijn zijkant kon rollen. Met tape en twee stukken regenpijp was een prototype snel gemaakt, Bert liep ermee alsof hij dat al jaren deed en rolde bij het liggen niet meer om.

Maar soms zitten zijn achterpoten na een paar slagen draaien zo ver zijwaarts dat hij helemaal niet meer kan gaan staan, zodat hij toch zou kunnen bezwijken bij zware regen als ik niet vaak ging kijken. Opsluiten in de lichte stal van tien vierkante meter is geen ramp, maar ook niet leuk, na 16 jaar vrij in- en uitlopen. Dus nu weer een nieuwe strategie: twee keer per dag een bak fruit en krachtvoer om aan te sterken, zodat hij misschien weer beter gaat lopen en opstaan. Bert vindt het een goed plan. Als ik kom kijkt hij nog vrolijker dan anders – vaak liggend in het gras en soms met gedraaide achterpoten.